

COVID-19 üzrə Tibbi Məlumat (Digest)

№ 3

Mündəricat

Elmi-populyar məqalələr	2
Profilaktika	2
Diaqnostika	3
Müalicə	3
Təqdimatlar	4
Rəhbərliklər, metodik təlimatlar	4
Faydalı keçidlər	5

Elmi-populyar məqalələr

1) Koronavirusa ikinci dəfə yoluxmaq mümkündürmü?

https://www.bbc.com/azeri/international-52211788?at_custom3=BBC+Azerbaijan&at_custom2=facebook_page&at_custom4=A2D2278E-796F-11EA-8A69-FADB4744363C&at_medium=custom7&at_custom1=%5Bpost+type%5D&at_campaign=64&fbclid=IwAR2N1-7D4Fm6fZwLcar1B5uCcqH0LAysl3v8uPpjoRtqN3UZvppnq0g5wbo

2) Nyu-Yorklu həkim-pulmonoloq: COVID-19-a yoluxma təhlükəsini 99% neçə azaltmaq olar?

Nyu-Yorkun mərkəzi klinikalarından birində çalışan həkim-pulmonoloq hazırkı vəziyyətdə yalnız COVID-li pasiyentlərlə işləyir. Bu xəstəxana Nyu-York üzrə COVID-19-lu xəstələrin təxminən 20%-ni qəbul edir. Həkim-pulmonoloq qısa müddətli lakin dolğun təcrübəsinə əsaslanaraq xəstəliyə yoluxmanın qarşısının alınması və yoluxma riskinin nəzərəçarpan dərəcədə azaldılması yolları haqqında danışır.

Нью Йоркский врач-пульмонолог : Как снизить опасность заражения COVID-19 на 99%

<https://golbis.com/pin/nyu-jorkskij-vrach-kak-snizit-opasnost-zarazheniya-covid-19-na-99/?fbclid=IwAR3w4aggICg-74PrwvVDDSFesuRXbRrP2upcEqisyDJudx2aXxN3tDdYNDY>

3) Koronavirus: tibb işçiləri xəstəliyə necə yoluxur və nəyə görə onlarda xəstəlik daha ağır formada keçir.

Səhiyyə işçiləri COVID-19-a görə yüksək risk qrupuna daxildir. Pandemiya zamanı minlərlə tibb işçisi koronavirusa yoluxmuşdur və bu xəstəlikdən dünyasını dəyişən həkimlərin sayı getdikcə artır. Məqalədə bu problemin səbəbləri ilə bağlı ətraflı məlumat verilir.

Коронавирус: как заражаются медики и почему они болеют в особо тяжелой форме

<https://www.bbc.com/russian/features-52112233?fbclid=IwAR3hnmGqnSsQVgUK7hiVNf-75Zo6uW7xPx2DR7aXUmaKkLXPDPaqsMIQEHU>

Profilaktika

1) Turbulent qaz buludları və respirator patogenlərin yayılması

Epidemiya şəraitində ictimai səhiyyə təlimatlarının respirator infeksiyaların yayılmasına dair köhnə modellərinə əsaslanması bu prosedurların kifayət qədər effekt verməməsi ilə nəticələnə bilər. Məqalədə respirator infeksiyaların yayılması ilə bağlı köhnə və yeni modellər haqqında müqayisəli məlumat verilir.

Turbulent Gas Clouds and Respiratory Pathogen Emissions. Potential Implications for Reducing Transmission of COVID-19

https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2763852?fbclid=IwAR1I4mxSee_cMXU5jBYidJGntLIZMe2ISuYRRjae5Q1fzHzz5LHyGoMHLew

2) Tədqiqat: COVID-19-un fekal-oral yolla yayılması aktualdır.

Исследование: фекально-оральный путь передачи COVID-19 актуален

<https://medicapp.ru/novosti/2020-04-10-issledovanie-fekalno-oralnyy-put-peredachi-covid-19-aktualen>

Diaqnostika

1) COVID-19-la bağlı hospitalizasiya edilmiş pasiyentlərdə viroloji qiymətləndirmə.

Orqanizm mayeləri, tənəffüs sistemi sekresiyaları və digər nümunələrdə SARS-Cov 2 virusunun izolyasiyası ilə bağlı tədqiqat nəticələri.

Virological assessment of hospitalized patients with COVID-2019

https://www.nature.com/articles/s41586-020-2196-x?fbclid=IwAR1dS4_t-1o1GoBUBIDn8qzlkCLuOR350hmtFPNPsNYkV4b7Lnw6r--9NSI

Müalicə

1) COVID-19-lu xəstələr üçün süni tənəffüs aparatı: nədir və necə işləyir?

Аппараты ИВЛ для больных Covid-19 - что это такое и как они работают?

<https://www.bbc.com/russian/features-52070859>

2) COVID-19 erasında ürək fəaliyyətinin dərhal qiymətləndirilməsi.

İnvaziv müdaxilə prosedurları və cərrahi əməliyyatlarının yüksək risk qrupunda olan xəstələr və COVID-19-lu pasiyentlərdə keçirilməsi. Bu sahədə mövcud olan çətinliklər və məsləhətlərlə tanış olmaq üçün Çin Kardioloji Cəmiyyətinin mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanmış video çarxı seyr etməyiniz tövsiyə olunur.

Cardiac Emergency Assessment in the COVID-19 Era

<https://www.tctmd.com/Impact-of-COVID19-on-Interventional-and-Surgical-Procedures>

3) COVID-19-u olan pasiyentlərdə miokardın zədələnməsi ölüm riskini artırır.

Çində Uhan Universitetinin ekspertləri tərəfindən keçirilmiş tədqiqatın nəticələri.

Повреждение миокарда повышает риск смерти у пациентов с COVID-19

<https://medvestnik.ru/content/medarticles/Povreidenie-miokarda-povyshaet-risk-smerti-u-pacientov-s-COVID-19.html>

4) COVID-19 pandemiyası dövründə qidroksixloroxin və xloroxindən istifadə olunması: hər bir klinisist nəyi bilməlidir?

Keçiddə mövzuya dair müxtəlif mənbələrdən məqalələr təqdim olunur.

Use of Hydroxychloroquine and Chloroquine During the COVID-19 Pandemic: What Every Clinician Should Know

<https://read.qxmd.com/read/32232419/use-of-hydroxychloroquine-and-chloroquine-during-the-covid-19-pandemic-what-every-clinician-should-know>

Təqdimatlar

1) Koronavirus pandemiyası: profilaktik təbabət, gigiyenik məsləhətlər, informasion gigiyena.

Коронавирусная пандемия: профилактическая медицина, гигиенические рекомендации, информационная гигиена

https://www.researchgate.net/publication/340137042_Koronavirusnaa_pandemia_profilakticeskaa_meditsina_gigieniceskie_rekomendacii_informacionnaa_gigiyena?fbclid=IwAR0k18JSVNGX0Fg8M1Xkhn91miqy8m7BAG9SkNjgWA5CUP0ousiRmaWUPpE

Rəhbərliklər, metodik təlimatlar

1) Karantin dövründə fiziki aktivliyinizə diqqət yetirin.

Оставайтесь физически активными во время самокарантина

http://www.euro.who.int/ru/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/novel-coronavirus-2019-ncov-technical-guidance/stay-physically-active-during-self-quarantine?fbclid=IwAR3r6Ymb3VDSbOFkW1Dn4wRjN0oKoyH0mSK3t_CXtcv0EDrquBKNT11srFg#article

2) Qocalar evi və digər daimi yaşayışlı tibbi-sosial müəssisələrdə COVID-19 hallarının qarşısının alınması və nəzarəti üzrə rəhbərlik.

Руководство по предупреждению и контролю случаев COVID-19 в домах престарелых и подобных социально-медицинских учреждениях с постоянным проживанием

http://adamson.ru/AIR/198_RUS_Guia_de_prevenion_y_control_frente_al_COVID19_en_residencias.pdf

3) Con Hopkins Universiteti: Həkimlər üçün COVID-19 üzrə tibbi məlumat kitabçası.

Университет Джонса Хопкинса. Карманный справочник врача по COVID-19

http://adamson.ru/AIR/205_Hopkins_200330.pdf

Faydalı keçidlər

Koronavirus haqqında tibbi portallar

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> WHO

<https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-pandemic> Europe CDC

<https://www.unicef.org/azerbaijan/coronavirus/covid-19>

<https://www.uptodate.com/home/covid-19-access> Uptodate data

<https://covid-19.ebscomedical.com/> Dynamed database

<https://www.elsevier.com/clinical-solutions/covid-19-toolkit> Elsevier data

<https://www.nejm.org/coronavirus> New England Journal

<http://www.centerforhealthsecurity.org/resources/COVID-19/index.html> John Hopkins

<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-nCoV/index.html> CDC

<https://faq.coronavirus.gov/> <https://www.coronavirus.gov/> US Government

<https://www.nih.gov/health-information/coronavirus> National Institut Health PubMed

<https://jamanetwork.com/journals/jama/pages/coronavirus-alert> JAMA

<https://www.bmj.com/coronavirus> BMJ

https://www.thelancet.com/coronavirus?dgcid=kr_pop-up_tlcoronavirus20

<https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china/sources-updated> National resources

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0950268820311111> Free access

<https://www.springernature.com/de/researchers/campaigns/coronavirus>

<https://globalbiodefense.com/novel-coronavirus-covid-19-portal/>

<https://www.biomedcentral.com/collections/coronavirus>

<https://sph.unc.edu/global-health/2019-coronavirus-info-portal/>

<https://hr.un.org/page/coronavirus-disease-covid-19>

Azərbaycan

<https://koronavirusinfo.az/az>

<https://isim.az/az/pages/55-Koronavirus>

<https://its.gov.az/page/olkede-umumi-veziyyet>

www.cabmin.gov.az

www.health.gov.az

Xəbərlər (İngilis dilində)

<https://www.bloomberg.com/europe>

<https://www.bloomberg.com/coronavirus>

<https://www.bbc.com/news>

<https://theconversation.com/au/covid-19>

<https://www.theguardian.com/>

<https://edition.cnn.com/>

Rus dilində

https://www.rospotrebnadzor.ru/about/info/news_time/news_details.php?ELEMENT_ID=13566

<https://covid19.rosminzdrav.ru/#r3>

<https://niioz.ru/covid-19/>

<https://news.un.org/ru/events/vse-o-koronaviruse>

[www.стопкоронавирус.рф](https://xn--80aesfpebagmfb1c0a.xn--p1ai/)

www.rmj.ru

<https://medvestnik.ru/>

<https://vrachirf.ru/main>

https://ria.ru/category_rasprostranenie-novogo-koronavirusa/

<https://www.gazeta.ru/subjects/virus.shtml>

<https://www.msn.com/ru-ru/news/coronavirus>

<https://yandex.ru/search/?text=%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%80%D1%83%D1%81&from=yanews&lr=10253>

<https://medelement.com/news/>

<http://relaxandoit.ru/air>